

Besl. O. nr. 56

(2006-2007)

Odelstingsbeslutning nr. 56

Jf. Innst. O. nr. 38 (2006-2007) og Dokument nr. 8:22 (2006-2007)

År 2007 den 20. februar holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 5. februar 1932 nr. 1 om straff for handlinger som påtales ved riksrett
og lov 5. februar 1932 nr. 2 om rettergangsmåten i riksrettssaker

I

I lov 5. februar 1932 nr. 1 om straff for handlinger som påtales ved riksrett, gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov om *ansvar* for handlinger som påtales ved Riksrett

§ 1 skal lyde:

Denne lov får anvendelse på handlinger som påtales ved Riksrett.

Forsåvidt ikke annet følger av denne lov, gjelder bestemmelsene om straff og erstatning i lovgivningen for øvrig ved siden av denne lov, når Statsrådets, Høyesteretts eller Stortingets medlemmer har brutt sine konstitusjonelle plikter.

§ 2 oppheves.

§ 5 annet ledd skal lyde:

Foreldelsens løp avbrytes ved beslutningen om tiltale, eller ved særskilt beslutning av *Stortinget* om å iverksette undersøkelser såfremt beslutning om tiltale derefter blir fattet innen 1 år.

§ 6 oppheves.

§ 7 skal lyde:

For handling som påtales ved Riksrett kan den ansvarlige tilpliktes å betale erstatning for den skade som er voldt.

§ 9 skal lyde:

Undlater noget medlem av Statsrådet under behandlingen av en sak å gi opplysninger som har betydning for saken, eller gir han uriktige opplysninger, straffes han med bøter *eller med fengsel inntil 5 år.*

Det medlem av statsrådet som misligholder sin opplysningsplikt overfor Stortinget, straffes med bøter eller med fengsel inntil 5 år.

§ 10 skal lyde:

Med bøter eller med *fengsel* inntil 2 år straffes det medlem av Statsrådet som bevirker eller medvirker til at statens eiendommer eller øvrige midler ikke blir forsvarlig anvendt, eller bestyrt, eller som på annen måte viser uforstand eller forsømmelighet i sin virksomhet.

§ 11 skal lyde:

Den der som medlem av Statsrådet på annen måte enn nevnt i denne lovs øvrige bestemmelser ved handling eller undlatelse bevirker eller medvirker til noget som er stridende mot Grunnloven eller rikets lover, straffes med bøter *eller med fengsel inntil 10 år.*

Med samme straff straffes de medlemmer av Statsrådet, som forsømmer den dem med hensyn til innkallelse av Stortinget ved Grunnlovens § 39 påliggende *plikt.*

§ 13 skal lyde:

Undlater noget medlem av *Stortinget* å gi opplysninger som han plikter å meddele Stortinget, eller gir han *uriktige* opplysninger, straffes han med bøter eller med *fengsel* inntil 5 år.

§ 15 skal lyde:

Det medlem av statsrådet som ikke innleverer sin søknad om avskjed i samsvar med Grunnlovens § 15 første ledd, straffes med tap av embetet og bøter eller fengsel inntil 10 år.

På samme måte straffes det medlem av statsrådet som, etter at Stortinget har truffet beslutning om mistillit, overskrider sin bemyndigelse ifølge Grunnlovens § 15 tredje ledd.

§ 17 nytt annet ledd skal lyde:

Denne bestemmelse gjelder tilsvarende når et medlem av Høyesterett er medlem av Riksretten.

§ 18 oppheves.

II

I lov 5. februar 1932 nr. 2 om rettergangsmåten i riksrettssaker gjøres følgende endringer:

Kapitel 1 overskriften skal lyde:

Almindelige bestemmelser om Riksretten

§ 3 skal lyde:

Riksretten trer sammen i Høyesteretts lokaler. Foreligger særlige grunner til å holde rettsforhandlingene et annet sted, i eller utenfor rikets hovedstad, kan dette bestemmes av rettens president for såvidt det første rettsmøte angår, og senere av Riksretten selv.

§ 4 skal lyde:

Blir Riksrettens president kjent ugild, eller har han forfall, trer den etter utnevnelestiden eldste høiesterettsdommer i hans sted.

Blir et annet av Høyesteretts medlemmer kjent ugild, eller har forfall, trer den neste efter utnevnelestiden eldste høiesterettsdommer i hans sted.

Blir et av Stortinget valgt medlem kjent ugild eller har forfall, trer en av Riksrettsutvalgets valgte stedfortredere i hans sted etter fastsatt rekkefølge.

Riksrettens president kan bestemme at en eller flere av stedfortrederne etter henholdsvis annet og tredje ledd skal overvære forhandlingene for å tiltre retten om noen av dommerne får forfall.

§ 9 tredje ledd skal lyde:

Finner Riksretten det hensiktsmessig kan den også bestemme at vidner som innkalles for å avgi forklaring skal avhøres for et utvalg av rettens medlemmer. Dette utvalg som velges av retten skal i tilfelle ha tre medlemmer, derav én høiesterettsdommer, som tjenestegjør som formann, og to av medlemmene valgt av Stortinget. Spørsmålet om vidneplikt avgjøres av utvalget, hvis ikke dette finner at avgjørelsen

bør treffes av den samlede rett. Treffer utvalget avgjørelsen, kan den med opsettende virkning innbringes for Riksretten innen en av utvalget fastsatt frist. I Riksrettens avgjørelse deltar i så fall også utvalgets medlemmer.

§ 14 skal lyde:

Om Stortingets ansvarskommisjon gjelder reglene i kapittel 3.

Når beslutning om tiltale for Riksrett er fattet, antar Stortinget en eller flere anklagere til å føre saken.

Stortingets president sender utskrift av tiltalebeslutningen til Regjeringen og til Høyesteretts formann, og underretter denne om at Riksrett er besluttet nedsatt og om valget av anklager eller anklagere. Som president i Riksretten sørger Høyesteretts formann for at tiltalebeslutningen uten opphold blir forkynt for den anklagede. Forkynnelsen utføres ved notarius publicus. Dog kan skriftlig erkjennelse fra den anklagede tre istedenfor sådan forkynnelse. Ved forkynnelsen gjøres den anklagede bekjent med bestemmelsene i denne lovs § 15.

§ 15 skal lyde:

Så snart Stortinget har fattet beslutning om tiltale for Riksrett, kan den eller de anklagede kreve opnevnt en forsvarer som de selv utpeker. Er det flere anklagere, kan et tilsvarende antall forsvarere kreves opnevnt.

Opnevnelsen foretas av Riksrettens president. Finner han det rimelig, kan han efter begjæring opnevne særskilte forsvarere for en enkelt eller enkelte av flere anklagede. Blir en begjæring om opnevne av flere forsvarere ikke tatt tilfølge, kan avgjørelsen prøves av Riksretten.

Blir begjæring om opnevne av forsvarer ikke fremsatt innen to uker fra forkynnelsen av tiltalebeslutningen, opnevner presidenten i alle tilfelle forsvarer.

Presidenten underretter den anklagede og anklageren om oppnevnelsen.

§ 16 skal lyde:

Når forsvarer er oppnevnt, sender Riksrettens president i rekommandert brev en fortegnelse over Høyesteretts medlemmer og de av Stortinget valgte medlemmer til anklageren, den anklagede og forsvareren. Samtidig berammer han rettsmøte i saken. Han utferdiger innkallelse til den anklagede med et varsel av minst to uker og sørger for at innkallelsen blir forkynt. Om forkynnelsesmåten gjelder bestemmelsen i § 14 tredje ledd.

Presidenten underretter anklageren og forsvareren om berammelsen og innkaller til rettsmøte.

§ 17 første ledd skal lyde:

Når Riksretten er trådt sammen, avgir *de av Stortinget valgte* medlemmer skriftlig dommerforsikring etter reglene i domstolloven § 60, for så vidt de ikke tidligere har avgitt slik forsikring. Om forsikringens innhold gjelder de samme regler som for utnevnte dommere. Det personale som tjenestegjør ved retten, avgir skriftlig forsikring etter reglene i domstolloven § 141 om at de vil bevare taushet om forhandlinger som besluttes holdt hemmelig.

§§ 18 til 20 oppheves.

§ 21 skal lyde:

Når retten har fått *sin lovlige* sammensetning, gir anklageren en kort fremstilling av saken og en kort oversikt over de bevis som vil bli ført og hvad dermed aktes godtgjort.

Efterat forsvareren har fått ordet til en tilsvarende fremstilling og bevisoversikt, avhøres den anklagede såfremt han er villig til å avgi forklaring.

Avhøringen ledes av *Riksrettens president* eller, når han har forfall eller bestemmer det, av den eldste høiesterettsdommer. Anklageren og forsvareren kan stille spørsmål direkte til den anklagede, når *presidenten* tillater det.

§ 22 annet ledd skal lyde:

Når vidner avhøres for den samlede rett, ledes avhøringen av *Riksrettens president* eller, når han bestemmer det, av den eldste høiesterettsdommer. Det samme gjelder om avhøringen av sakkyndige. Det kan overlates til anklageren og forsvareren helt eller delvis å foreta avhøringen.

§ 23 tredje ledd skal lyde:

Anklageren og forsvareren har rett til å få ordet to ganger *hver*. Den anklagede, eller om det er flere anklagede enhver av dem, kan uttale sig hver gang forsvareren har hatt ordet. Er det flere anklagere og forsvarere, kan hver av dem ta ordet to ganger.

§ 24 skal lyde:

Når retten finner at saken er ferdig til å pådømmes, erklærer Riksrettens president forhandlingen sluttet og saken optatt til *doms*.

§ 25 annet ledd skal lyde:

Voteringen begynner senest den 6te virkedag efterat saken er optatt til doms. Når voteringen er påbegynt, må den ikke avbrytes, før dommen er avsagt. Høiesteretts dommere, undtagen *Riksrettens president*, voterer først. Efterat *de av Stortinget valgte medlemmer* har votert, avgir *presidenten* sitt *votum*.

Rekkefølgen i voteringen bestemmes for øvrig ved loddtrekning.

§ 28 første ledd skal lyde:

Når saken således er tilendebragt, utferdiges avskrift av dommen, som underskrives av Riksrettens president og paraferes av dens sekretær. Hvis Stortinget er samlet, når dommen faller, blir denne domsavskrift først å tilstille *Stortingets* president, for å opleses i *Stortinget*, hvorefter den forsynes med publikasjonspåtegning av *Stortingets* president og sendes tilbake til Riksrettspresidenten, som derefter sender den til Regjeringen med anmodning om dennes foranstaltning i henseende til dommens fullbyrdelse. Er Stortinget ikke samlet, sender Riksrettens president, efter å ha underrettet *Stortingets* president, domsavskriften direkte til Regjeringen med sådan anmodning som nevnt.

Nytt kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3 Stortingets ansvarskommisjon

§ 30 skal lyde:

Når Stortinget ber om det, iverksetter Stortingets ansvarskommisjon undersøkelser for å klarlegge om det er grunnlag for å ta ut tiltale for Riksrett i henhold til Grunnloven § 86.

Ansvarskommisjonen skal ha 5 medlemmer som velges av Stortinget for en periode på inntil 6 år etter innstilling fra Stortingets presidentskap. Hvis særlige grunner tilsier det, kan Stortinget velge stedfortreder for medlem av kommisjonen i en enkelt sak, eller løse et medlem fra vervet og foreta nytt valg for den resterende del av perioden.

Stortinget kan fastsette nærmere regler om kommisjonens sammensetning, arbeidsmåte og administrasjon. For øvrig bestemmer kommisjonen selv sin arbeidsmåte, og antar den bistand den finner nødvendig. Kommisjonen kan ikke instrueres om sin utøving av myndighet.

§ 31 skal lyde:

Ansvarskommisjonen gir en vurdering av om den mener det er grunnlag for å gjøre konstitusjonelt ansvar gjeldende mot noen og rapporterer til Stortinget. Rapporten skal være offentlig, med mindre særlige hensyn tilsier at den helt eller delvis bør være taushetsbelagt.

§ 32 skal lyde:

Så snart Stortinget har besluttet å be ansvarskommisjonen iverksette undersøkelser, har den som undersøkelsene er rettet mot krav på å få oppnevnt offentlig forsvarer. Oppnevnelsen foretas av kommisjonens leder. Den som undersøkelsene er rettet mot

har for øvrig de samme rettigheter som en som etterforskes i medhold av straffeprosessloven.

§ 33 skal lyde:

Ansvarskommisjonen kan iverksette slike etterforskningsskritt som etter straffeprosessloven kan beslattes av politi eller påtalemyndighet.

Enhver plikter etter innkalling å møte for kommisjonen. Kommisjonen eller en som handler på vegne av den, kan foreta avhør etter reglene om politiavhør. Etter reglene i straffeprosessloven kan kommisjonen

sette frem begjæring for tingretten om gransking, bruk av tvangsmidler eller om bevisopptak, og kommisjonen kan søke bistand hos sakkyndige. Kommisjonen kan anmode politiet om å utføre nærmere angitte etterforskningsskritt.

§ 10 tredje ledd annet punktum om godtgjørelse til vitner gjelder tilsvarende for den som etterkommer pålegg om å møte for kommisjonen.

III

Loven trer i kraft straks.

Berit Brørby
president

Asmund Kristoffersen
sekretær